

**W. Filipowiak, S. Jasnosz, R.
Wołagiewicz, B. S. Sy, D. T. Niane**

Niani (Gwinea)

Informator Archeologiczny : badania 2, 355-356

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NIANI /Gwinea/

Badania prowadził dr W. Filipowiak. W pracach braли udział dr S. Jasnosz i mgr R. Wołagiewicz. Ze strony gwinejskiej B.S.Sy i D.T.Niane. Finansowało Min.Kultury i Sztuki oraz Institut National de Recherches et de Documentation w Konakry. Pierwszy sezon badań. Osadnictwo i cmentarzysko średniowieczne.

W roku 1967-68 Muzeum Pomorza Zachodniego zorganizowało drugą wyprawę archeologiczną do Afryki Zachodniej, na teren Republiki Gwinei, gdzie w miejscowości Niani przeprowadzono prace wykopaliskowe. Miejscowość Niani była jedną z kilku, w których lokalizowano dawną stolicę królestwa Mali w XIV-XVI stuleciu, o której w tym czasie wspominają źródła arabskie /Al-Omari, Ibn Battuta, Ibn Chaldun i Leon Afrykańczyk/.

Prace wykopaliskowe skoncentrowano na dwóch stanowiskach:

Stanowisko 1 /Stare Miasto/, stanowi wg tradycji ustnej umocnioną dzielnicę królewską. Rowami sondażowymi przekopano obiekt /o rozmiarach ok.200 x 300 m/ uzyskując profil krzyżowy i rozpoznanie wewnętrznej zabudowy, wraz z zasięgiem umocnień. W południowo-wschodniej części stwierdzono zaleganie III warstw osadniczych do głębokości 1,90 m oraz ślady dawnych budowli wzniesionych techniką "banco". W poszerzonych wykopach na osi W - Z odkryto resztki budowli, prawdopodobnie prostokątnej, będącej zapewne meczetem. Obok stwierdzono istnienie dziedzińca wraz ze studnią oraz dalej w kierunku zachodnim zabudowę w postaci fundamentów pięciu okrągłych chat o średnicy ok. 4 m. Po stronie północnej, oznaczonej baobabami, wg dotychczasowego rozpoznania istniał plac publiczny. Uzyskano liczne materiały ceramiczne, a także wyroby żel-

lazne i kamienne.

Stanowisko 6 D, znane jest z przekazów ustnych jako "dziel-
nica arabska", co łączy się z przekazem Ibn Battuty, dotyczącym
istnienia w stolicy Mali "gminy białych". Prace wykopaliskowe u-
jawniły istnienie VI warstw osadniczych do głębokości 360 cm, przy
czym w górnych III warstwach istnieją ślady budownictwa "banco".
Potwierdzono istnienie rozległej dzielnicy, której pozostałością
są występujące kopce-wzgórza wysokości do 4 m. Liczne materiały
ceramiczne w tym duży procent naczyń malowanych i polewanych,
przemawia za ich średniowiecznym pochodzeniem, co powinno potwier-
dzić badanie próbek węgla drzewnego. Dla sprawdzenia przebadano
wstępnie 3 groby na cmentarzysku /stan.11/, które posiada stele
kamienne i chronologicznie może odpowiadać opisom Ibn Battuty w
XIV w.

W najbliższej jak i dalszej okolicy odkryto kilkadziesiąt
nowych stanowisk, jak osiedle otwarte i obronne, cmentarzyska,
miejsca produkcji żelaza i kultu.

NIECIECZ i NIEWIADOMA
pow. Sokołów Podlaski

patrz epoka brązu

ODRZYKON- Zamek
pow. Krosno

Zakład Badań Polskiego Śred-
niowiecza Uniwersytetu War-
szawskiego i Politechniki
Warszawskiej

Badania prowadziły: dr inż.arch.Maria Brykowska,
mgr Anna Wentkowska. Finansował WKZ w Rzeszowie.